

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo.okm@gov.fi

Viite: VN/26913/2021-OKM-1

Asia: JHL ry:n lausunto yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua yliopistojen koulutusvastuista ja toteaa seuraavaa:

JHL pitää erittäin tärkeänä, että yliopistokoulutukseen hakeutuminen on tosiasiallisesti mahdollista kaikkialta Suomesta. Tämä tarkoittaa sitä, että yliopistoja tulee olla eri puolilla Suomea ja koulutusvastuiden pitää jakautua siten, että huolehditaan myös alueellisesta työvoiman saatavuudesta. Kuitenkin JHL kantaa huolta myös siitä, että yliopistojen yksinomainen tehtävä ei ole tuottaa työvoimaa alueilleen, vaan yliopistoilla on oma erillinen tehtävänsä osallistua kansainväliseen tiedeyhteisöön riittävän laadukkaalla tutkimustyöllä. Mikäli uusia koulutusvastuita ripotellaan useaan yliopistoon eri puolille Suomea nyt esitetyn kaltaisesti, voidaan kysyä, hajaantuvatko tiedeyhteisön käytössä olevat resurssit liian laajalle? JHL kysyy, mistä löytyy pätevä opetus- ja tutkimushenkilöstö kaikkialle? Entä esimerkiksi laboratorio- ja tukipalveluhenkilöstö? Miten varmistetaan, ettei yliopistojen perustehtävä vaarannu? Miten vastuiden lisääntyminen vaikuttaa yliopistojen käytössä oleviin resursseihin?

JHL:n näkemys on myös, että osana laadukasta tieteen tekemistä yliopistojen rahoituksen ja ohjausmekanismien tulisi olla pitkäkestoisia ja ennakoitavia. Äkkiliikkeitä ja radikaaleja suunnanmuutoksia olisi suomalaisessa tiede- ja korkeakoulupolitiikassa vältettävä. Nyt esitetty voimavarojen voimakas hajauttaminen olisi edellä mainitun kaltainen täyskäännös.

JHL toteaa myös, että koulutusvastuiden laajentamisen sijaan tulisi tarkastella eri alojen koulutusalojen aloituspaikkamääriä niillä aloilla, joilla yliopistolla jo on koulutusvastuu silloin, kun ala kärsii osaajapulasta. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajista on jo nyt pula, ja resurssien ohjaaminen aloituspaikkojen lisäämiseen tällä alalla todennäköisesti tuottaisi merkittävämpää vaikuttavuutta kuin yksittäisten koulutusvastuiden lisääminen yliopistoille.

Toteutuessaan koulutusvastuiden näin radikaali lisääntyminen käytännössä vähintään asettaisi haasteita yliopistojen profiloitumisvaateen toteutumiselle ja vaikeuttaisi työtä, jota yliopistot ovat tähän saakka tehneet oman tutkimus- ja opetustyönsä laadun varmistamisen eteen. JHL huomauttaa, että yliopistot ovat osa kansainvälistä tieteellisen tutkimuksen kenttää, ja koska viitekehys on kansainvälinen ja myös tutkimusresursseja jaetaan yhä enemmän kansainvälisiin huippututkimushankkeisiin, ei yliopistokoulutusta tule Suomessakaan tarkastella aluepoliittisena kysymyksenä. JHL:n näkemyksen mukaan suomalaisten yliopistojen kohdalla olisi edelleen keskityttävä rahoituksen ja muiden resurssien varmistamiseen, jotta Suomessa tehdään laadukasta tieteellistä työtä jatkossakin.

LAUSUNTO
18.11.2021

131/2021

Lisätietoja:
Marjut Manka
koulutuspoliittinen asiantuntija
marjut.manka@jhl.fi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

A handwritten signature in blue ink that reads 'Päivi Niemi-Laine'.

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

A handwritten signature in blue ink that reads 'Teija Asara-Laaksonen'.

Teija Asara-Laaksonen
toimialajohtaja